

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦ.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
1.1 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	2
1.2 ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	2
1.3 Η ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ	3
1.4 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ	3
ΚΕΦ.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΑΣ του ΕΣΠΑ, ΕΥΣΕΚΤ, ΔΑ, ΕΦΔ & ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	4
2.1 Η ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΑΣ) του ΕΣΠΑ	4
2.2 Η ΕΥΣΕΚΤ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ (ΕΚΤ)	5
2.3 ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ (ΔΑ)	6
2.4 ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΡΙΣΗΣ (ΕΦΔ)	6
2.5 ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ	7
2.6 ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ	8
2.7 ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ	9
ΚΕΦ.3 ΤΡΟΠΟΙ / ΜΕΣΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ - ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	10
3.1 ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ / ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ	10
3.2 ΕΝΤΥΠΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	10
3.3 ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ	10
3.4 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ	11
3.5 ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ	11
3.6 ΠΡΟΩΘΗΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ	11

ΚΕΦ.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Η επικοινωνία δεν είναι απλώς ένας κρίσιμος παράγοντας στην επιτυχία του προγράμματος αλλά αναπόσπαστο μέρος της διαχείρισής του. Η καλή προβολή του προγράμματος μέσω των δράσεων επικοινωνίας συμβάλλει αποτελεσματικά στην καλή του διαχείριση. Ο κατάλληλος σχεδιασμός των δράσεων επικοινωνίας, σ' αυτό το πλαίσιο, σημαίνει ότι οι εν δυνάμει δικαιούχοι του προγράμματος έχουν πληροφορηθεί για τις δυνατότητες υλοποίησης των έργων τους μέσα στο πλαίσιο της πολιτικής για τη συνοχή».
Dr. Danuta Hubner¹

1.1 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η επικοινωνία συμβάλλει αποτελεσματικά στην ενημέρωση των πολιτών για τον ρόλο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην χρηματοδότηση των προγραμμάτων καθώς και στην αξιοποίηση των πόρων που διατίθενται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ε.Ε.

Για τον σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συμφωνία με τα κράτη μέλη καθόρισε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο υποχρεώσεων που διασφαλίζουν την διαφάνεια των διαδικασιών χορήγησης των πόρων, που στοχεύουν στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας, στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην ενίσχυση της εσωτερικής συνοχής.

Το περίγραμμα των υποχρεώσεων προσδιορίζεται από το κανονιστικό πλαίσιο της Ε.Ε. και βασίζεται:

- ✚ στον **Κανονισμό (ΕΚ) 1083/2006** του Συμβουλίου «για τον καθορισμό γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής» **άρθρο 69** «Ενημέρωση και Δημοσιότητα» και στον
- ✚ στον Εφαρμοστικό **Κανονισμό (ΕΚ) 1828/2006**, «**Ενημέρωση και Δημοσιότητα**» και στα άρθρα 2-10, και Παραρτήματα I & XVIII, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον Κανονισμό (ΕΚ) 846/2009
- ✚ στον Επικοινωνιακό Οδηγό για την Πληροφόρηση και τη Δημοσιότητα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2007-2013² και
- ✚ στις Τεχνικές Προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ³

1.2 ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Οι **στόχοι** της Πληροφόρησης και Δημοσιότητας στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος ΕΠΑΝΑΔ II, κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2007-2013, είναι:

- ✚ Η **ανάδειξη του ενεργού ρόλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης** κατά τη Χρηματοδότηση των παρεμβάσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) καθώς και η προβολή της προστιθέμενης αξίας της κοινοτικής συνδρομής κατά την υλοποίηση των πράξεων.
- ✚ Η **προβολή και η αύξηση της αναγνωρισιμότητας** του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**ΕΠΑΝΑΔ II**» και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, ως εργαλείου για την εφαρμογή της πολιτικής της συνοχής και όχι μόνο ως μέσου χρηματοδότησης.
- ✚ Η **ενημέρωση των δημόσιων και ιδιωτικών, κοινωνικών και οικονομικών Φορέων** που δραστηριοποιούνται στο πλαίσιο Ανάπτυξης του Ανθρώπινου Δυναμικού για τις δράσεις που πραγματοποιούνται στη χώρα μας και την αξιοποίησή τους.

¹ Επίτροπος Περιφερειακής Πολιτικής της Ε.Ε. (2004-2009). Εναρκτήρια ομιλία της επιτρόπου στο συνέδριο «Telling the story, Communicating Cohesion Policy together»

² http://www.espa.gr/elibrary/ypoiian_11022011_Odigos_Dimosiotitas_ESPA_2010.pdf

³ http://www.epanad.gov.gr/files/dimosiotita_keimena/Texnikes_prodiagrafes_ESPA.pdf

1.3 Η ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Η διαφάνεια της πρόσβασης στη χρηματοδότηση των Διαρθρωτικών Ταμείων διασφαλίζεται αφενός με την επαρκή δημοσιοποίηση των πράξεων στο πλαίσιο τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και των μη διακρίσεων⁴ και αφετέρου με την ηλεκτρονική δημοσιοποίηση του καταλόγου των Δικαιούχων Φορέων που αναλαμβάνουν την υλοποίηση των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων του Ε.Π.

Η εκ μέρους των Δικαιούχων αποδοχή της λήψης χρηματοδότησης αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή τους στον κατάλογο των δικαιούχων φορέων του Επιχειρησιακού Προγράμματος. Ο κατάλογος αυτός αναρτάται στην ιστοσελίδα της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης.

Ο κατάλογος των Δικαιούχων του Προγράμματος αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας για τη διαφάνεια⁵ και χρήσιμο εργαλείο στους πολίτες, επιχειρηματίες, δημοσιογράφους, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, Επιμελητήρια, Οργανισμούς και άλλους φορείς, οι οποίοι ενδιαφέρονται να πληροφορηθούν για τις ευκαιρίες, το πλαίσιο συμμετοχής καθώς και την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής συγχρηματοδότησης τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

1.4 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού II» συμπεριλαμβάνεται στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς 2007-2013 (ΕΣΠΑ), το οποίο ως εθνικό όργανο του συστήματος προγραμματισμού διασφαλίζει ότι οι παρεμβάσεις που πραγματοποιούνται μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου συμφωνούν με τις στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές της Κοινότητας για την οικονομική και κοινωνική συνοχή.

Μέσω των δράσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος επιτυγχάνεται η ενημέρωση της κοινής γνώμης αναφορικά με τη συνεργασία της Ε.Ε. και των Ελληνικών Αρχών για το Ανθρώπινο δυναμικό και η γνωστοποίηση ότι η συνεισφορά της Κοινότητας προστίθεται στις εθνικές επενδύσεις.

---

⁴ Ερμηνευτική ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2006/C 179/02)

⁵ Commission Green Paper on the European Transparency Initiative (COM(2006)0194)

ΚΕΦ.2 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΑΣ του ΕΣΠΑ, ΕΥΣΕΚΤ, ΔΑ, ΕΦΔ & ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

2.1 Η ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΑΣ) του ΕΣΠΑ

Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της⁶ σχετικά με την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα, η Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ) του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, μεριμνά για τα ακόλουθα:

1. Διαμορφώνει και παρακολουθεί το πλαίσιο αρχών πληροφόρησης και δημοσιότητας για το ΕΣΠΑ και τα Επιχειρησιακά του Προγράμματα και παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις στις Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων προκειμένου να διασφαλίζεται η ομοιογένεια, η συνοχή και ο συντονισμός των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας.

2. Παρέχει οδηγίες και κατευθύνσεις και συντονίζει την εκπόνηση, την υλοποίηση και την παρακολούθηση του επικοινωνιακού σχεδίου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ. Κατά τη φάση κατάρτισης των επικοινωνιακών σχεδίων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, η ΕΑΣ απέστειλε στις Διαχειριστικές Αρχές έναν οδηγό με κατευθύνσεις για τη δομή και το βασικό περιεχόμενο των Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης των ΕΠ.

3. Παρακολουθεί την εφαρμογή του επικοινωνιακού σχεδίου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων μέσω ενός συστήματος αναφοράς και καταγραφής των ενεργειών πληροφόρησης και δημοσιότητας χάρη στο οποίο δίνεται η δυνατότητα ενημέρωσης για τις δράσεις πληροφόρησης και δημοσιότητας των ΕΠ, τόσο προγραμματικά όσο και απολογιστικά. Στο πλαίσιο αυτής της αρμοδιότητας, η ΕΑΣ εκδίδει σχετικές εγκυκλίους.

4. Είναι υπεύθυνη για την εκπόνηση, υλοποίηση και παρακολούθηση του επικοινωνιακού σχεδίου του ΕΣΠΑ. Επίσης, σχεδιάζει και υλοποιεί την συνολική εκστρατεία του ΕΣΠΑ αναδεικνύοντας την αναπτυξιακή διάσταση του προγράμματος στο σύνολό του στο ευρύ κοινό.

5. Έχει την ευθύνη της κεντρικής διαδικτυακής πύλης του ΕΣΠΑ (www.espa.gr), σε συνεργασία με τη ΜΟΔ ΑΕ. Το www.espa.gr αποτελεί την «ενιαία πύλη» εισόδου στο ΕΣΠΑ για την πληροφόρηση, αφενός των εμπλεκόμενων φορέων σχετικά με τη διαχείριση των ΕΠ και αφετέρου των πολιτών, σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που προσφέρουν τα ΕΠ. Η ΕΑΣ μεριμνά για την τακτική ενημέρωση και την επικαιροποίηση του περιεχομένου της διαδικτυακής πύλης και διαχειρίζεται τα ερωτήματα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Στο www.espa.gr δημοσιεύονται όλες οι σχετικές πληροφορίες για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 μαζί με τα νέα, τις προσκλήσεις προς τους δυνητικούς δικαιούχους και τον κατάλογο των δικαιούχων των έργων.

6. Μεριμνά για την δημοσιοποίηση του καταλόγου των δικαιούχων των έργων κάθε Επιχειρησιακού Προγράμματος του ΕΣΠΑ στο www.espa.gr με τη συνεργασία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος. Η ύπαρξη ενιαίου σημείου δημοσιοποίησης του καταλόγου των έργων έχει προταθεί από την αρμόδια υπηρεσία της ΕΕ και απαντά στο στόχο της διαφάνειας.

7. Συγκεντρώνει και δημοσιοποιεί πληροφορίες για έργα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που αποτελούν καλές πρακτικές, σε συνεργασία με τη ΜΟΔ ΑΕ και τις Διαχειριστικές Αρχές.

⁶ Νόμος 3614/2007, Κεφάλαιο Β', άρθρο 2, *Εθνική Αρχή Συντονισμού*

8. Συντονίζει και λειτουργεί το Δίκτυο Υπευθύνων Πληροφόρησης και Δημοσιότητας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, ενημερώνει για τα πρακτικά των συζητήσεων των Υπευθύνων Δημοσιότητας των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων των 27 κρατών μελών στο δίκτυο INFORM της Μονάδας Επικοινωνίας της Γενικής Δ/σης Περιφερειακής Πολιτικής της ΕΕ και είναι υπεύθυνη για το συντονισμό της συμμετοχής των μελών του ελληνικού δικτύου στις παραπάνω συναντήσεις.

9. Λειτουργεί το Γραφείο Ενημέρωσης Κοινού για θέματα του ΕΣΠΑ.

10. Υποστηρίζει τις Διαχειριστικές Αρχές των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων με τη διάχυση τεχνογνωσίας και προδιαγραφών του επικοινωνιακού υλικού.

2.2 Η ΕΥΣΕΚΤ ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟ ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ (ΕΚΤ)

Η ΕΥΣΕΚΤ είναι υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Ασκεί καθήκοντα⁷ σχεδιασμού στον τομέα των ανθρωπίνων πόρων, συντονισμού και παρακολούθησης των πράξεων που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ καθώς και διαχείρισης, παρακολούθησης και υλοποίησης πράξεων άλλων χρηματοδοτικών μέσων που αποσκοπούν στην ανάπτυξη των ανθρωπίνων πόρων. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του ρόλου⁸ της για την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα του ΕΚΤ, η ΕΥΣΕΚΤ :

Α. Συνεργάζεται με τις αρμόδιες υπηρεσίες της ΕΕ, την ΕΑΣ και τις ΕΥΔ /ΕΠ-ΕΚΤ 6 για την εξειδίκευση των διατάξεων που αφορούν στην πληροφόρηση και τη δημοσιότητα των Κανονισμών της ΕΕ προκειμένου να διασφαλίζεται η ομοιογένεια και ο συντονισμός των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας.

Β. Στο πλαίσιο της επικοινωνιακής στρατηγικής του ΕΣΠΑ, η ΕΥΣΕΚΤ μεριμνά για τη διαμόρφωση της ενιαίας επικοινωνιακής ταυτότητας του ΕΚΤ και παρακολουθεί το σχεδιασμό και την εφαρμογή του επικοινωνιακού σχεδίου των ΕΠ/ΕΚΤ σε συνεργασία με την ΕΑΣ. Η ΕΥΣΕΚΤ διαμορφώνει το κοινό επικοινωνιακό πλαίσιο βάσει του οποίου τα ΕΠ/ΕΚΤ εξειδικεύουν το επικοινωνιακό τους σχέδιο.

Γ. Είναι υπεύθυνη για την προβολή των πολιτικών και των παρεμβάσεων του ΕΚΤ στην Ελλάδα αναδεικνύοντας, παράλληλα, τα Επιχειρησιακά Προγράμματα που συγχρηματοδοτεί. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΥΣΕΚΤ δρομολογεί τη διοργάνωση κοινών εκδηλώσεων και δράσεων.

Δ. Έχει την ευθύνη της κεντρικής ιστοσελίδας του ΕΚΤ στην Ελλάδα (www.esfhellas.gr), η οποία αποτελεί την πύλη εισόδου από και προς την κεντρική ιστοσελίδα που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το ΕΚΤ (ec.europa.eu/employment_social/esf/). Στις αρμοδιότητες της ΕΥΣΕΚΤ ανήκουν η τακτική ενημέρωση και η επικαιροποίηση της ιστοσελίδας www.esfhellas.gr για την πληροφόρηση των πολιτών γύρω από το ρόλο και τις παρεμβάσεις του ΕΚΤ καθώς και για τη διευκόλυνση της αναζήτησης των ευκαιριών που παρέχονται από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΚΤ .

⁷ Ν. 3614/2007, άρθρο 5, παρ. 2

⁸ Κοινή Υπουργική Απόφαση - ΚΥΑ 36952/1275/2008

Ε. Σ το πλαίσιο του δικτύου υπευθύνων Πληροφόρησης και Δημοσιότητας του ΕΣΠΑ, η ΕΥΣΕΚΤ συντονίζει τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΚΤ, συμμετέχει στο Δίκτυο Υπευθύνων Δημοσιότητας ΕΚΤ της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ίσων Ευκαιριών της ΕΕ (INIO), ενημερώνει για τα πρακτικά των συζητήσεων στο INIO και συντονίζει τη συμμετοχή των μελών του ελληνικού δικτύου ΕΚΤ.

ΣΤ. Επεξεργάζεται τα εξειδικευμένα κριτήρια αξιολόγησης βάσει των οποίων τα έργα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του ΕΚΤ αποτελούν καλές πρακτικές εμβαθύνοντας και επεκτείνοντας, με αυτόν τον τρόπο, το σχετικό υφιστάμενο έργο της συλλογής των καλών πρακτικών.

2.3 ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ (ΔΑ)

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου⁹, «το κράτος-μέλος και η Διαχειριστική Αρχή για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα παρέχουν πληροφορίες όσον αφορά στις πράξεις και τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα και εξασφαλίζουν τη σχετική δημοσιότητα. Η πληροφόρηση απευθύνεται στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στους δικαιούχους με στόχο την προβολή του ρόλου της Κοινότητας και τη διασφάλιση της διαφάνειας της συνδρομής των Ταμείων».

Οι ΔΑ είναι εκείνες που αποτελούν τις κατεξοχήν υπεύθυνες αρχές για τη δημοσιότητα των ΕΠ. Κατά την προηγούμενη προγραμματική περίοδο (2000-2006), οι ΔΑ απέκτησαν μεγάλη εμπειρία για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των ενεργειών δημοσιότητας. Κατά συνέπεια, στην τρέχουσα περίοδο κάθε ΔΑ είναι σε θέση να επιλέξει το κατάλληλο «μείγμα» ενεργειών προκειμένου να επιτύχει τους στόχους της επικοινωνίας των ΕΠ. Αυτή η εμπειρία αποτυπώνεται και στα Επικοινωνιακά Σχέδια όπου γίνονται αναφορές σε εξειδικευμένες ενέργειες τις οποίες θα υλοποιήσουν οι ΔΑ ανάλογα με τις ανάγκες και την εξέλιξη των ΕΠ.

Οι ενέργειες επικοινωνίας που επιλέγονται θα πρέπει να αξιολογούνται κάθε φορά ως προς το εάν είναι οι κατάλληλες, εάν απευθύνονται στο σωστό κοινό-στόχο, εάν χρησιμοποιούν τα κατάλληλα μέσα και εάν πραγματοποιούνται στο σωστό χρόνο. Κατά τη διάρκεια της φάσης προετοιμασίας κάθε ενέργειας, θα πρέπει να τίθενται επαρκώς καθορισμένοι και ρεαλιστικοί στόχοι, που να συνδέονται με τις ανάγκες πληροφόρησης του κοινού και των δυνητικών δικαιούχων του κάθε προγράμματος, ενώ, κατά τη φάση υλοποίησης, οι στόχοι αυτοί παρακολουθούνται ώστε να επιτευχθούν τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Εξειδικευμένες έρευνες κοινού αξιολογούν τα αποτελέσματα των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας σε σχέση με τους στόχους επικοινωνίας.

2.4 ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝΔΙΑΜΕΣΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΡΙΣΗΣ (ΕΦΔ)

Ανάλογες με τις υποχρεώσεις της Διαχειριστικής Αρχής για την τήρηση των αρχών πληροφόρησης και δημοσιότητας είναι και οι υποχρεώσεις των Ενδιάμεσων Φορέων Διαχείρισης (ή/και των Ενδιάμεσων Διαχειριστικών Αρχών - ΕΔΑ), οι οποίοι ορίζονται «με απόφαση του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού ή με κοινή απόφαση των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών μετά από εισήγηση της αρμόδιας Διαχειριστικής Αρχής, [και] οι οποίοι αναλαμβάνουν την άσκηση μέρους των αρμοδιοτήτων της Διαχειριστικής Αρχής Επιχειρησιακού Προγράμματος, ενεργώντας σε σχέση με

⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 του Συμβουλίου, Κεφάλαιο ΙΙΙ, Άρθρο 69 Ενημέρωση και Δημοσιότητα, παρ. 1 & 2

δικαιούχους που εκτελούν πράξεις για λογαριασμό και υπό την ευθύνη της Διαχειριστικής Αρχής»¹⁰.

Πιο συγκεκριμένα, η ΔΑ που έχει την ευθύνη για την τήρηση των σχετικών με την πληροφόρηση και τη δημοσιότητα των ΕΠ υποχρεώσεων, μπορεί να αναθέσει μέρος των αρμοδιοτήτων της σε ΕΦΔ /ΕΔΑ, αλλά δεν μπορεί να αναθέσει την ευθύνη διασφάλισης της καλής τους εκτέλεσης. Σε αυτήν την περίπτωση, η ΔΑ συντονίζει και εποπτεύει τους ΕΦΔ /ΕΔΑ στο σχεδιασμό και στη λήψη μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας στις δράσεις που υλοποιούν για λογαριασμό της και υπό την ευθύνη της. Οι υποχρεώσεις της Διαχειριστικής Αρχής όσον αφορά στην υλοποίηση του επικοινωνιακού σχεδίου, μπορούν να ισχύουν και για τους ΕΦΔ /ΕΔΑ, στο βαθμό που τους έχει εκχωρηθεί η σχετική αρμοδιότητα.

2.5 ΟΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ως «Δικαιούχος» ορίζεται κάθε δημόσιος ή ιδιωτικός οργανισμός, φορέας ή επιχείρηση, αρμόδιος για την έναρξη ή την έναρξη και υλοποίηση πράξεων. Στο πλαίσιο των καθεστώτων ενίσχυσης, οι δικαιούχοι είναι δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις που εκτελούν μεμονωμένο έργο και λαμβάνουν δημόσια ενίσχυση.

Όλοι οι Φορείς που καθίστανται Δικαιούχοι των πράξεων του Προγράμματος έχουν υποχρέωση λήψης μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας, τα οποία συμβάλλουν στην προβολή, διαφάνεια και αναγνωρισιμότητα αυτών των πράξεων από το ευρύ κοινό. Την ευθύνη για την παρακολούθηση και την τήρηση των υποχρεώσεών τους έχει η αρμόδια Διαχειριστική Αρχή.

Κάθε δράση δημοσιότητας που υποχρεούται ή προτίθεται να πραγματοποιήσει ο Δικαιούχος Φορέας, κατά την έναρξη, υλοποίηση και την ολοκλήρωση του έργου, πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα από το άρθρο 9 του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 περιγραφόμενα τεχνικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα δημοσιότητας.

Στο πλαίσιο των δράσεων δημοσιότητας συμπεριλαμβάνονται:

- η δημοσιοποίηση των προκηρύξεων στην οικεία ιστοσελίδα
- η δημοσίευση των περιλήψεων των προκηρύξεων στον τύπο
- η δημιουργία πινακίδων (προσωρινών διαφημιστικών και μόνιμων επεξηγηματικών)
- η παραγωγή ενημερωτικού οπτικοακουστικού ψηφιακού υλικού (κατά περίπτωση)
- η έκδοση έντυπου ενημερωτικού – προωθητικού υλικού για την προβολή των πράξεων – έργων (προαιρετικά)
- η διοργάνωση εκδηλώσεων πληροφόρησης του κοινού για τις συγκεκριμένες πράξεις που εκτελούν (προαιρετικά)
- η παραγωγή ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών μηνυμάτων προβολής των πράξεων (προαιρετικά)

Οι υποχρεώσεις των Δικαιούχων βασίζονται στα άρθρα 8 και 9 του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Επίσης, η διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης όλων και ιδίως των Ατόμων με ειδικές Ανάγκες (ΑμεΑ) στην πληροφόρηση αναφορικά με τις συγχρηματοδοτούμενες πράξεις των διαρθρωτικών ταμείων -άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΚ) 1083/2006- είναι υποχρεωτική, γι αυτό από τους Δικαιούχους των έργων απαιτούνται ενέργειες που προάγουν τη διάχυση της πληροφόρησης.

Στο πλαίσιο αυτό, οι δημόσιοι διαδικτυακοί τόποι ή διαδικτυακές εφαρμογές πρέπει κατ' ελάχιστον να συμμορφώνονται⁴ με το πρότυπο Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) W3C-WAI, έκδοση 2.0, επίπεδο προσβασιμότητας τουλάχιστον «AA», για τη διευκόλυνση τηλε-προσβασιμότητας των ατόμων με ειδικές ανάγκες στις δημόσιες ιστοθεσίες, στο πλαίσιο εφαρμογής και της εθνικής πολιτικής

¹⁰ Νόμος 3614/2007, άρθρο 4, Ενδιάμεσοι Φορείς Διαχείρισης, παρ.1

«Σχεδιάζοντας για όλους»⁵ καθώς και του άρθρου 6 παρ. 6 του Ν 3861/2010 - του «Προγράμματος Διαύγεια». Υπηρεσίες που δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των διαδικτυακών τόπων ή διαδικτυακών εφαρμογών πρέπει να τεκμηριώνουν αναλυτικά την εξασφάλιση της προσβασιμότητας βάσει διεθνών προτύπων και οδηγιών. Επιπλέον, η πολιτική της Ε.Ε. e-inclusion για τη μείωση του χάσματος χρήσης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών σε συνδυασμό με την ευρωπαϊκή στρατηγική για την αναπηρία 2010-2020¹¹ συμβάλλουν στην διασφάλιση της ισότιμης, χωρίς εξαιρέσεις ή αποκλεισμούς, συμμετοχή όλων των πολιτών στις ΤΠΕ και στην καταπολέμηση των διακρίσεων εξαιτίας φύλου, φυλής, καταγωγής...¹²

Σημείωση:

Οι Δικαιούχοι που υλοποιούν πράξεις, που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (καθώς και οι ανάδοχοι ή άλλοι φορείς) εξασφαλίζουν με κάθε τρόπο τα παρακάτω:

1. Τα ονόματα των συμμετεχόντων στις πράξεις αυτές δεν δημοσιοποιούνται. Βάσει της διάταξης του Κανονισμού (ΕΚ) 1828/2006 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, σύμφωνα με την οποία δεν δημοσιοποιούνται τα ονόματα συμμετεχόντων σε δράσεις ΕΚΤ, απαιτείται να εξευρεθεί ένας τρόπος κωδικοποίησης της δημοσιοποίησης των αποτελεσμάτων επιλογής ωφελουμένων σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, χωρίς τη δημοσιοποίηση των ονομάτων τους, όπως για παράδειγμα ο αριθμός πρωτοκόλλου της υποβληθείσας αίτησης.

2. Όσοι συμμετέχουν στην πράξη να είναι ενήμεροι ότι η εν λόγω πράξη συγχρηματοδοτείται από το ΕΚΤ και υλοποιείται στο πλαίσιο του συγκεκριμένου ΕΠ. Για την ενημέρωση των συμμετεχόντων, ο φορέας (δικαιούχος, ανάδοχος κλπ.) οφείλει σε κάθε έγγραφό του, συμπεριλαμβανομένων του παρουσιολογίου ή άλλου πιστοποιητικού, να αναγράφει σε εμφανές σημείο (header/footer) την επικοινωνιακή ταυτότητα του ΕΚΤ, όπως αναλύεται στη σελίδα 33 του παρόντος Οδηγού.

Δράσεις που επιθυμεί να αναλάβει ο φορέας για την εξασφάλιση της ενημέρωσης των συμμετεχόντων, θα εξειδικεύονται, ανάλογα με τη φύση της πράξης από την αρμόδια ΔΑ σε συνεργασία με την ΕΥΣΕΚΤ.

2.6 ΤΕΧΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

- Τα τεχνικά χαρακτηριστικά που πρέπει να εφαρμόζονται σε όλες τις δράσεις δημοσιότητας είναι τα εξής:
- Η προβολή του εμβλήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ευρωπαϊκή σημαία), σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που καθορίζονται ακριβώς στο Παράρτημα Ι του Κανονισμού 1828/2006, (βλ. παράρτημα Οδηγού Δημοσιότητας) και η αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Η αναφορά στο οικείο Διαρθρωτικό Ταμείο από το οποίο αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση των πράξεων. Η αναφορά στο Ταμείο γίνεται ολογράφως και όχι συνοπτικά, δηλαδή «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»
- Το επιλεγμένο μήνυμα του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος δηλαδή «Επενδύουμε στον Άνθρωπο»
- Ο λογότυπος του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ), λαμβάνοντας υπόψη τα αντίστοιχα γραφιστικά πρότυπα... (βλ. ιστοσελίδες <http://www.digitalplan.gov.gr/portal/resource/section/elibrary/folderPath/guide-s-forms> και <http://www.espa.gr/el/Pages/staticTradeMark.aspx>)

¹¹ COM (2010)636 τελικό

¹² Άρθρο 19 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ε.Ε.

2.7 ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Επισημαίνεται και ισχύει για κάθε μορφή επικοινωνίας και σε όλα τα είδη των πράξεων στο ΕΣΠΑ, ότι:

- ✦ Η μη εφαρμογή των μέτρων πληροφόρησης και δημοσιότητας όπως ορίζονται στον
- ✦ Κανονισμό (ΕΚ) 1828/2006 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, δύναται να επιφέρει κατ' αποκοπή διόρθωση επί του συνόλου των δαπανών του έργου.
- ✦ Στην περίπτωση που η ΔΑ , ο ΕΦΔ ή ο Δικαιούχος, αποφασίσουν να λάβουν μέτρα
- ✦ πληροφόρησης και δημοσιότητας για την πράξη που ενδεχομένως δεν έχουν αναφερθεί ρητά στον παρόντα Οδηγό, τα μέτρα αυτά θα πρέπει να τηρούν τον Κανονισμό (ΕΚ) 1828/2006 όπως αυτός τροποποιήθηκε και ισχύει, καθώς και τις σχετικές διατάξεις εφαρμογής του Επιχειρησιακού Προγράμματος.
- ✦ Σε περίπτωση που οποιοσδήποτε εμπλεκόμενος φορέας αποφασίσει να υλοποιήσει διαφημιστικές ή ενημερωτικές δράσεις σχετικές με συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, ακόμα κι αν καλύπτεται με δική του χρηματοδότηση, οφείλει να τηρήσει τις ίδιες υποχρεώσεις σε ότι αφορά τη σηματοδότηση και τις εκφωνήσεις των μηνυμάτων.
- ✦ Σε όλα τα μέτρα πληροφόρησης και δημοσιότητας θα πρέπει να τηρείται η υποχρέωση για παροχή προσβάσιμης πληροφόρησης στα άτομα με αναπηρία.

ΚΕΦ.3 ΤΡΟΠΟΙ / ΜΕΣΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ - ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

3.1 ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΙΣ / ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΣΤΟΝ ΤΥΠΟ

Κάθε Πρόσκληση/Προκήρυξη στον Τύπο θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- ❖ Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (που υπογράφει το έμβλημα), σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο παράρτημα του Οδηγού Δημοσιότητας του ΕΣΠΑ
- ❖ Το σήμα του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο http://www.espa.gr/elibrary/ypoiar_11022011_Odigos_Dimosiotitas_ESPA_2010.pdf. Η αναφορά στο όνομα του Ταμείου, κάτω από το έμβλημα της ΕΕ, από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση της πράξης:
  - για το ΕΤΠΑ: «Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης»
  - για το Ταμείο Συνοχής: «Ταμείο Συνοχής»
  - για το ΕΚΤ : «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»
- ❖ Τα στοιχεία του ΕΠ «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ II».
- ❖ Το μήνυμα που έχει επιλέξει η ΔΑ για να προβάλλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.

Σημείωση:

Στις Προκηρύξεις στον Τύπο, η αναπαραγωγή του εμβλήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του σήματος του ΕΣΠΑ γίνεται σε κλίμακα του γκρι. Οι ακριβείς προδιαγραφές και το πρότυπο της Πρόσκλησης/Προκήρυξης, δίνονται στο Παράρτημα Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ.

3.2 ΕΝΤΥΠΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Σε κάθε έντυπο που απευθύνεται είτε στους (δυνητικούς) δικαιούχους είτε στο ευρύ κοινό, θα πρέπει να αναγράφονται σε εμφανές σημείο:

- ❖ Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (που υπογράφει το έμβλημα), σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ.
- ❖ Το σήμα του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ.
- ❖ Η αναφορά στο όνομα του Ταμείου, κάτω από το έμβλημα της ΕΕ, από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση της πράξης:
  - για το ΕΤΠΑ: «Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης»
  - για το Ταμείο Συνοχής: «Ταμείο Συνοχής»
  - για το ΕΚΤ: «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»
- ❖ Τα στοιχεία του ΕΠ.
- ❖ Το μήνυμα που έχει επιλέξει η ΔΑ για να προβάλλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.
- ❖ Η φράση: «Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

3.3 ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Κάθε μήνυμα σε τηλεοπτικά μέσα ενημέρωσης θα πρέπει να περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία:

- ❖ Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (που υπογράφει το έμβλημα), σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ.
- ❖ Το σήμα του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ.
- ❖ Την αναφορά στο όνομα του Ταμείου από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση της πράξης:
  - για το ΕΤΠΑ: «Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης»

-για το Ταμείο Συνοχής: «Ταμείο Συνοχής»

-για το ΕΚΤ : «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»

- ❖ Τα στοιχεία του ΕΠ.
- ❖ Το μήνυμα που έχει επιλέξει η αρμόδια ΔΑ για να προβάλλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.
- ❖ Την εκφώνηση της φράσης: «ΕΣΠΑ - Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

Η αναφορά στην εθνική ή στην περιφερειακή αρχή δύναται να ενσωματωθεί στην κάρτα τέλους. Το υπόδειγμα της κάρτας τέλους (packshot) υπάρχει στο Παράρτημα Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ.

3.4 ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Τα ραδιοφωνικά μηνύματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- ❖ Την αναφορά στο οικείο Ταμείο από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση.
- ❖ Το μήνυμα που έχει επιλέξει η αρμόδια ΔΑ για να προβάλλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.
- ❖ Τη φράση: «ΕΣΠΑ - Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

3.5 ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΙ ΤΟΠΟΙ

Στους διαδικτυακούς τόπους των ΕΠ του ΕΣΠΑ θα πρέπει να περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- ❖ Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (που υπογράφει το έμβλημα), σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ.
- ❖ Το σήμα του ΕΣΠΑ, σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ.
- ❖ Η αναφορά στο όνομα του Ταμείου, κάτω από το έμβλημα της ΕΕ, από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση της πράξης:
  - για το ΕΤΠΑ: «Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης»
  - για το Ταμείο Συνοχής: «Ταμείο Συνοχής»
  - για το ΕΚΤ : «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»
- ❖ Το μήνυμα που έχει επιλέξει η Διαχειριστική Αρχή για να προβάλλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.
- ❖ Η φράση: «Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

Λεπτομέρειες για τις προδιαγραφές (χρωματική κλίμακα, σχήμα, διαστάσεις κλπ.) των εν λόγω εφαρμογών δίνονται αναλυτικά στο Παράρτημα Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ.

3.6 ΠΡΩΘΗΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ

- ❖ Όλα τα προωθητικά υλικά που προορίζονται για δικαιούχους, δυνητικούς δικαιούχους και το ευρύ κοινό περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:
- ❖ Το έμβλημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση (που υπογράφει το έμβλημα), σύμφωνα με τα γραφιστικά πρότυπα που ορίζονται στο Παράρτημα Τεχνικές προδιαγραφές σηματοδότησης του ΕΣΠΑ.
- ❖ Την αναφορά στο όνομα του Ταμείου, κάτω από το έμβλημα της Ε.Ε., από το οποίο λαμβάνεται η χρηματοδότηση της πράξης:
  - για το ΕΤΠΑ: «Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης»
  - για το Ταμείο Συνοχής: «Ταμείο Συνοχής»
  - για το ΕΚΤ : «Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο»

- ❖ Το μήνυμα που έχει επιλέξει η ΔΑ για να προβάλει την προστιθέμενη αξία της κοινοτικής παρέμβασης.

Για μικρά διαφημιστικά αντικείμενα, τα στοιχεία 2 και 3 δεν εφαρμόζονται.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

<http://www.ypoian.gr>

<http://www.espa.gr>

http://www.espa.gr/elibrary/ypoian_11022011_Odigos_Dimosiotitas_ESPA_2010.pdf

http://ec.europa.eu/regional_policy/country/commu/index_en.cfm?nmenu=1

<http://www.mou.gr/>

<http://www.esfhellas.gr>

http://ec.europa.eu/employment_social/esf/